

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt — kr.
Fél évre 2 frt — kr.
Negyed évre 1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily
írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez
küldendőek.

Megjelenik

minden Kedden

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak
helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél
30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér-
sékelt díjak egyezség szerint.

A luczfenyő.

Az egész közép Európában elterjedt eme fanem, mely hazánk magas hegységi erdejének mondhatni uralkodó faneme, erdőgazdaságunkban annyira fontos szerepet játszik, hogy úgy erdőtenyésztési, mint használati szempontból megérdemli a vele való foglalkozást.

A luczfenyőnek felső tenyészhatára 1800—2000 méter tengerszin fölötti magasságig terjed, az utóbbi magassági határt azonban csak az Alpésekben éri el, míg nálunk ezt a magasságot csak némely alfaja, mint a havasi és a henyé fenyő foglalják el. Alsó tenyész határát nem lehet annyira szabályosan meghatározni, mert míg északon az előhegységekben, fensikon, sőt Északnémetországban az alföldön

is zárt állabokban fordul elő, addig nálunk a bükk tenyészhatárán, mely különösen Magyarország déli részén és az erdélyi részekben gyakran kiterjedt vegyes állabokat képez, a luczfenyő ritkán fordul elő és a hol elő is fordul, ott létét a mesterséges tenyésztésnek köszönheti, mint némely helyen a magyar alföldön is, hol szinte mesterséges uton lett megtelepítve.

Lássuk már most tenyésztési szempontból a luczfenyőnek előnyeit és hátrányait.

Mentül igénytelenebb talaj és zárlat tekintetében valamely fanem, annál könnyebb annak a tenyésztése, a luczfenyőt pedig egyik tekintetben sem lehet az igényesebb fanemek közé sorozni.

A mi a talajt illeti, őshazája, hol a legüdéb-

TÁRCZA.

A mesterlövés.

— Amerikai vadászkaland. —

(Folytatás)

Lélekszakadva követtem; hol ugrálva, hol mászva és csuszva követtem barátomat, míg az egyszerre megállt és fegyverét emelve, fejével két hatalmas sziklára mutatott, melyek között egy keskeny ösvény vezetett.

— Helyen vagyunk — suttogta és hallgatagon tovább bujkáltunk.

Rontó nem csalatkozott, mert midőn az ösvényen áthaladtunk, előttünk síkság terült el és azon alig negyven lépésnyi távolságban álltak előttünk az európai kőszáli kecskéhez hasonlatos amerikai juhok.

Ugy látszott, hogy már előbb szimatot vettek, most pedig meglátva minket, hatalmas ugrásokkal rohantak tovább.

— Az ördögbe, a többiek földik a bakot! — szitkozódott társam, miután fegyverét többször hiába emelte arcához.

A megriasztott állatok nagy ivenkben futottak körül a sikon, melynek más kijárása azon a két szikla között ievő ösvényen kívül, hol mi álltunk, nem volt. Közel az általunk már előbb látott szoros előtt az állatok egy perczre megálltak, de a szoros szélesebb volt, mintsem hogy azon ugrással áttehették volna magukat s így újra megkezdték a körbe futást.

A bak, melyet Rontó magának kiszemelt, folyton közepén tartott s barátom egyre szitkozódott, hogy lövéshez nem juthat, mialatt én kéjelegve szemléltem a vadjuhok gyors mozdulatait és ugrásait, melyeknek vastag, izmos teste nagy erőre és kitartásra engedett következtetni.

— Hopp! megvan! — kiáltotta egyszerre társam. — Maradj te itt vesztteg s vigyázz, hogy az állatok el ne szökhessenek, én majd szétugrasztom a falkát.

Ezzel sietve futott a fensik északi oldalára és

ben tenyész és legelőnyösebben fejlődik, az agyagos erdőtalaj, de jól tenyész a meszes, a köves, sőt még a nehéz kötött agyag talajban is, ha csak az nem tulságosan nedves, mert tenyész ugyan a tulnedves talajon is, de használati értéke a vörös redv (Rothfaule) következtében, mely korával együtt növekszik, sokat veszít, ugyannyira, hogy vágható korában csaknem teljesen értéktelenné lesz általa; a száraz mészes porond talajon azonban minden tenyésztési kísérlet haszontalan.

Nagyon fontos ennek a fanemnek a tenyésztése az erdőhozam szempontjából is. Gyors és gyönyörű sugárnövése alkalmassá teszi parkok díszítésére is. Magassági növése első éveiben ugyan lassu, de 8—10 éves korán tul már 70—80 ccentimétert is nő évente és ez a növekvés tart még rudfa korában is, midőn a leggyorsabb növekvésű állabok sorába tartozik és ez a magassági növése bár csökkenőleg, de egészen magas koráig is eltart, ugyannyira, hogy megfelelő őstalajon 100—120 éves korában nem ritkán a 35—40 méter magasságot is eléri. — A luczfenyő élél 200—300 évig, mely korban rendkívüli méreteinél fogva megbecsülhetlen fűrészanyagot szolgáltat.

Mind eme előnyökkel szemben azonban mérlegbe kell vetnünk azt is, hogy a luczfenyő ugy az időjárás viszontagságainak, mint a ro-

varpusztítás számtalan esélyeinek van kitéve, különösen tiszta állabokban, mely oknál fogva annak vegyes állabban való nevelését nem lehet eléggé ajánlani; legcélszerűbb a luczfenyőt bükkal és jegenyefenyővel elegyíteni.

A késői fagy iránt — különösen ős talajon, zárt állabban — nem annyira érzékeny, mint a jegenyefenyő, de szabad ertési téren, különösen nedves talajon fent szétágazó gyökerei fagy és szárazságtól gyakran sokat szenvednek, ugyannyira, hogyha ez a veszély rövid időközökben gyakran ismétlődik, az egész vetést tönkre teszi és az ültetésnek is alig 20—30 százaléka marad meg. Fialat korában, különösen a vetésekben és csomós ültetésekben a hó nyomása is nagy károkat okoz, a vihar okozta döntésnek pedig idősb állab korában, kivált tiszta állabokban egyetlen fanem sines annyira kitéve, mint a luczfenyő

A fiatal vetések és ültetvények a gyomnak is nagyon ki vannak téve, mely az első éveiben lassu növéssű csemetét elnyomja, elsilányítja, rovarok, főleg pedig a bostrikuszok, fenyőszű éz apáczagyponecz pusztításának szintén a legnagyobb mértékben ki van téve, mely pusztítás kivált a széltöréssel rongált állabokban nem ritkán veszélyessé válik, ugyannyira, hogy egész állabok is tönkre mennek s az embernek szinte sajnálkoznia kell, hogy ez a

ott egy szikla mögé kuporodott. Midőn most a déli oldalról oda futó juhok közvetlen eléje kerültek, éles kiáltással fölugrott. Célja sikerült; az állatok különféle irányban iramodtak szét; a bak egymagába a déli részen levő szakadék felé tartott, de itt ujra visszahökent és tovább iparkodott, akkor azonban eldördült Rontó lövése s a derék állat „blatton” halálosan találva, egy utolsó nagy ugrással a mély szakadékba vetette magát s pillanat mulva egy nehéz test zuhanását hallottuk.

— Hurráh! — kiáltott Rontó s kalapját diadalmasan csóválta feje fölött — ez volt aztán a mesterlövés! Akarod utánam megtenni? A többi állatok rendelkezésedre állanak.

— Miért pusztítsuk őket? — szoltam én és a juhok kimenetelét szabaddá tettem, melyek használva az alkalmat, vad futással iramodtak el mellettem a szabadon hagyott szorosnak s azon át csakhamar elmenekültek. — Nekem husukra semmi szükségem s ha neked izlik, elég arra a bak is.

Mindketten a szakadék felé tartottunk; — csak most láttuk, hogy az egy meredek sziklatömbökkel körülvett mély katlan.

Rontó övéről egy hosszú kötelet gombolyított le s miután müértő szemekkel megvizsgálta, bosszusan kezdte füle tövét vakarni.

— Az ördögbe, ez nem bir meg! — mondta uérgelődve, azután a mélységbe nézett, majd a tulsó oldalon levő kőfalra mutatott.

— Fölfelé még tudnék csak valahogy kapaszkodni a szűk hasadéokban, mint valami kéményseprő a kiszögellő csucsokon, de lefelé, az nagyon merész vállalkozás.

Azután a kötelet ledobta a hóra s még közelebb állt a hasadékhoz.

— Látod, ott lent fekszik a bakom, fogadok rá, hogy nyom négyszáz fontot. — Átkozott dolog volna ha . . .

A szó elhalt ajakán. A talaj megmozdult lábai alatt; még annyit láttam, hogy karjaival ide oda ha-

valóban szép és értékes fanem annyi és olyan veszedelmes ellenségnek van kitéve.

Mindezekből azonban nem arra kell következtetnünk, hogy ennek a fanemnek, mely annyi sokféle veszedelemnek van kitéve, a tenyésztését mellőzzük. Világért sem! sőt ellenkezőleg nekünk, az erdőgazdasággal foglalkozóknak éppen az a legmagasztosabb feladatunk, hogy ezeket a veszélyeket lehetőleg megelőzzük, ott, hol ez lehetséges, kikerüljük s ott, hol más mód nincs, a természet- és tapasztalati tudomány segítségével azokkal megmérkőzzünk s lankadatlan kitartásunkkal rajtuk erőt vegyünk, mert hiába, a fenyvesek királya a luczfenyő! A luczfenyő állabokban még a levegő is balzsamosabb, a vizis üdítőbb, mint az alsóbb régiókban.

A luczfenyő az árnytűrő fák közé tartozik s ebben a tekintetben a harmadik sorban sorakozik a jegenyefenyő és bükk mellé; erőteljes talajon az árnyéket és az elárnyékolást huzamosabb ideig eltűri s ha felszabadul, vagy áterdölés által felszabadíttatik, — rövid időn helyreáll, a nélkül, hogy az elnyomatásnak káros befolyása nyomot hagyna rajta. Silány termőhelyen és száraz talajon azonban a világos állást kívánja, tehát fény-igényes annyira, hogy huzamosabb elárnyalás alatt rövid időn elcsenevész. Fiatal korában a hőség és a fagyos szelek ellen való védelmet megköve-

teli, legalább az oldalról való védelmet nehezen nélkülözheti különösen kitett állásban. — Hogyha természeti csapással meg nem ritkíttatik, akkor a rohamosb vastagsági növés kezdetétől (25—30 év) a vágható korig, sőt néha 150 éves koráig is sűrű zárlatban marad, midőn a lehulló tülevelek által jól táplált talaj az öregebb állabokat oly kiválóan jelző mohával az egész talaj be lesz növe, ugyannyira, hogy az ilyen erdőben járva azt hinné az ember, hogy legruganyosabb szmirnai szőnyegen lépked, a melyet még a szőnyegkészítés mesterei, a persák sem lennének képesek utánozni. Ez valóban isteni fényezés!

A ki ilyen fölséges tengerzöld szőnyeggel borított őfenyvesekben barangolt, azok üdítő, balzsamos levegőjét szivta és forrásainak gyöngyözve habzó vizét itta, csak az érti azt a varázshatalmat, mely az erdő kedvelőjét folyton a magasba vonzza. És mind ez a fényezés nem hátrányos, mert valamint a természet háztartásában minden czélszerűen van berendezve, úgy ennek a mohaszőnyegnek is hivatása a talaj termő rétegét megóvni, megérlelni, azt üdén tartani, mi által a luczfenyő állab még korosabb idejében is tömören és erőteljesen áll és él, termeli helyes zárlatban a legsugarabb és leghosszabb árboczokra, épület és műszerfára legal- kalmasabb fákat.

donászott, de mielőtt még segítségére hozzá ugorhat- tam volna, eltűnt szemeim elől.

Éreztem, hogy hajszálaim égfelé merednek, borzalom futott végig tagjaimon s önkéntelenül is befogtam füleimet, hogy a tátongó mélységbe hulló testének zuhanását ne halljam, de csakhamar első iszonyomból magamhoz térve a szakadék felé igyekeztem s nehogy társam sorsa érjen utól, a földre hasalva kusztam előre.

Óvatosan tekintettem a mélységbe, hol még mindig kavargott a hófelhő, melyet esésénél magával ragadott s csak pár percz múlva pillantottam meg barátomat.

Kissé könnyebben lélekzettem föl; barátom nem zuhant le a mintegy 50 méternyi mélységű szakadék fenekére, hanem a meredélyes ferde falon alácsuszva, a fenéktől körülbelül 8 méter magasságban levő vén szurokfenyőnek egy törött ágán — mely hátul az övében akadt — függött.

Hangosan kiáltottam nevét, de meg sem mozdult;

mozdulatlan hevert ott s feje és karja lankadtan lógtak lefelé. Halott-e, vagy csak kábult? hogy mehetnék le hozzá? Az egyedüli lehetőséget, a tuloldalon levő falon való lemászást ő, a mászás nagy mestere az előbb lehetetlennek és kivihetetlennek nyilvánította. Miféle más módon segíthetnék rajta, ha még élne? — mind ez villámként cikázott át agyamon.

— Rontó! Rontó! Kiálltattam ismételten, olyan hangon, milyen csak tudómtól tellett.

Most megmozdult. Karjait mozgatta, mintha környékét akarná kitapogatni.

— Az ördögbe! — kiálltott, miután előbb különféle mormogást hallatott s minden erejéből iparkodott hogy az ágcsonkról leszabaduljon.

— Mit tehetek érted? — kiálltattam feléje.

— Alattam a sziklafal még lejtősebb és az alján magas a hó; innen az esés gyerekjáték; csak erről az ágról szabadulhatnék el — felelte, miközben hiába igyekezett övének csattját fölnyitni. Az ördög vigye el, máskor is nehezen birtam csak kikapcsolni, mert

A gyérités haszna és hátránya.

Ilyen czim alatt tette közzé kedves lapunk f. évi 12-ik számában Meiszter Gyula szaktársunk ama nézetét, hogy a gyérités mellőzhető és csak az az igazí erdő, mely önmagát gyériteni képes.

Nem azért akarom itt ellenkező nézeteimet közölni, mintha szaktársunk tapasztalatait megczáfolni és az ő írói hajlamát — mely csak minden dicséretet érdemel — lohasztani akarnám, különben is a gyéritésre vonatkozólag lapunk kitűnő szakírója, a „Vén praktikus“ nagyon szépen fejtette ki a gyéritésnek elméleti és gyakorlati részét, de mert a kérdés föl lett vetve, az erre vonatkozó uézteimet akarom itt röviden elmondani.

Minden erdő gyériti önmagát, ha ezt sűrűsége vagy talajának silánysága megkívánja, ezt elvitázni nem lehet, mert a természetnek ama törvényén alapul, hogy az erős legyőzi a gyengét; gyérül tehát az által, hogy az erőteljesebb és fejlettebb fa a silányabb fölé kerekedik s azt elnyomva, tőle a földből és levegőből nyerhető tápanyagokat elvonva, végre teljesen legyőzi s tönkre teszi, mert hiszen a fák is csak úgy küzdenek a létért, mint az emberek. Tekintetbe véve azonban azt, hogy a fáradságos és hosszas küzdelemben a győztes is sokat veszít erejéből, segítségére sietünk, s még mielőtt a valódi harc megkezdődne, az alkalmatlan fanemet magunk irtjuk ki, hogy így az alkalmasnak talált faanyag létét és gyarapodását biztosítsuk. Ezt a közreműködésünket nevezzük gyéritésnek.

A gyéritésnek célja tehát az, hogy a küzdelemben amugy is veszendő fát, mely csak a hatalmasabb-

nak és jobbnak rovására élősködik, kipusztítsuk s így az utóbbinak fejlődését elősegítsük.

Az erdőnevelésével éppen úgy vagyunk, mint a kerti veteménynyel; vajjon mi lenne ebből is, ha a különféle káros gyomtól, gáztól meg nem szabadítanók? Lehet ugyan, hogy ez is idővel önerejéből győzedelmeskednék ellenségein, de bizonyára növekedésének és gyarapodásának rovására.

Maradjunk azonban egyelőre a mellett, hogy az erdőnek önmagát kell gyéritenie. Ez — mint már említettük — a természet hivatkozott törvénye szerint meg is történik, de milyen küzdelem árán? Mert ne higgye azt senki, hogy az a kiirtandó gyöngébb fa csak úgy könnyedén, minden küzdelem nélkül adja meg magát, sőt ellenkezőleg a legádázabb ellenállást fejt ki s a hossza nyújtott küzdelemben erejét az erősebbtől elvont tápszerekkel igyekszik gyarapítani. Végre az egyik mégis győzedelmeskedik a másik fölött, csak az a kérdés már most, hogy meg lehetünk-e a győztesrel elégedve, mert ki biztosít bennünket arról, hogy a hasznosabb, a jobb fanem fogja legyőzni a silányabbat s nem-e történik ennek éppen az ellenkezője?

Ennek a veszedelmes esélynek mindeu esetre elejét vehetjük, ha a küzdelemben beleavatkozva, magunk jelöljük ki a győzőt s a silányabbat kipusztítjuk.

A gyérités az erdőnevelésnek egyik szinte nélkülözhetlen része s azt ott, hol szükségét látjuk, elmulasztani vagy mellőzni semmi esetre sem szabad, nem főképp az önvetényülés által keletkezett fiatalosokban.

Az erdőt nevelő a gyérités segítségével olyan fát nevel magának, mely nem csak talajának felel meg

a csatt rozsdás volt, most midőn testem egész súlyával nehezedik, az teljesen lehetetlen.

— Vedd késedet s vágd el az övet — tanácsoltam neki.

— Igen, ha késem nem heverne ott lenn a baknál; valószínűleg esésemnél csuszott ki tokjából — szólt s ismételten erőlködött az öv kinyitásán, de végre is karjai a hasztalan erőlködéstől kimerülten hanyatlottak le.

— Nem! lehetetlen! — kiáltotta — Isten veled bajtárs! hagyj engem csak itt függni; hozzám le nem jöhetsz, hogy segítségemre légy, mert az első kísérletnél biztosan nyakadat törnéd, azt pedig én nem érdemlem, mire pedig Camp-Brownból egy erős kötelet hozhatnál, akkorára én sokkal aléltabb leszek, semmint a kötelet magamra köthetném. — Egyszer ugys meg kell halni; miért nem itt, a mesterlövessel blaton talált bak közelében? Ő az én tulajdonom!...

Valószínűleg végrendeleti intézkedéseit is meg tette volna, de én félbeszakítottam őt, mert olyan

mentő gondolatom támadt, a mely kivihetőnek látszott, — Viseld magad csöndesen és légy elkészülve szánkózásod folytatására — kiálltattam feléje. — Valószínűleg sikerülni fog rossz helyzetedből való kiszabadításod.

— Mit akarsz tenni? — kérdé meglepetten s ki nyújtotta nyakát, hogy felém pillanthasson.

— Csöndesen! meg ne mozdulj! kiálltattam újból.

— All right! mégis kíváncsi vagyok rá, hogy mihez kezdesz.

Szó nélkül fogtam fegyveremet s miután egy darabon végig haladtam a katlan szélén, lefeküdtem s a szakadék szélére csuszva, a mennyire azt veszély nélkül tehettem, kihajoltam. — Sejtelmem nem csal; innen jól kivehettem azt a kis ágcsontot, mely a fa törzse és a függő ember között volt. Csöndesen arczomhoz emeltem fegyveremet s miután a legnagyobb figyelemmel czéloztam egy pár pillanatig, elhúztam a ravaszt.

A lövés eldőrdült, az ág egyet recscent s Rontó

legjobban, de a melyből idővei a legnagyobb hasznót is reményli.

Nem vonom én azt kétségbe, hogy a tisztelt szaktárs ur látott már olyan erdőt, mely önmagától gyérült s ebben a faanyag kiválóan szép volt, mert hiszen korosabb erdőink mind ilyenek, miután az erdőtörvény életbelépte óta még nincsenek új erdőink; az, hogy azt az erdőt még marha is járta s benne a legeltetés nem volt tilalmazva, csak a mellett szól, hogy az öngyérítésben az uralkodó fanemnek a legelő marha is segített küzdelmében, pusztítván a száj alól még ki nem nőtt silányabb anyagot, azt azonban, hogy abban az erdőben olyan szabályos zárlatot és növekvést látott volna, mint a melyet az átgyérített állaboknál méltán várhatunk, kötve hiszem.

Ami pedig azt a kirívó különbséget illeti, hogy rosszabb talajon a nem gyérített erdőrész szebb bükköt és tölgyet mutatott, mint a jobb talaju gyérített erdőrész, erre csak az a megjegyzésem, hogy itt a talaj hibás megválasztása játszhatott közre, mert tudjuk, hogy nem minden fanem diszlik a különben jó talajban is, hanem mindegyik megkívánja a saját természetéhez valót.

Hogy a gyérítéshez ritkán kapunk megbízható munkást, azon nem kell megütődni, hiszen a gyérítés olyan fontos mivelet, melyet szakképzett vezetés nélkül képzelni sem lehet s legalább annyiból nem, mert a kivágandó fát minden esetre s föltétlenül a szakképzett erdésznek vagy erdőőrnek kell kijelölni s még tapasztalt munkások alkalmazása mellett is a munkát folyton figyelemmel kísérnie. Azért én csak azt mondom, hogy ott, hol ez bármi okból szükséges, csak gyérítsünk, mert az erdő növekvését szabályozni és istápolni a mi legszebb hivatásunk. Kozlik.

barátom vigan siklott lefelé a lejtős sziklán s csakhamar eltakarta szemem elől a hófelhő, melyet csuszásában felkavart.

— Hurrá! — kiáltotta és vigan lobogtatta esés közben leesett kalapját, mint előbb, midőn a bakra a mesterlővést tette. — Leghálásabb köszönetemet a szabadjegyért, mely valószínűleg még egy pár évre érvényes lesz bolygónkon.

Hamarosan rendbeszedte magát és felkaczagott.

— Igen, minden csontom rendben van, a rossz pénz nem vész el, ez már szent igaz!

Miután kését magához vette, a bakhoz sietett és azt műértőleg minden oldalról megtekintette.

— Ilyen állatot nem minden nap lehet találni és sok vadász irigykednék rám; no de dologra, vén legény!

A bak fejét csakhamar elválasztotta törzsétől.

— Igy ni, — kiáltotta — nem valami kövér. Dobd le a kötél egyik végét, hogy a fejet rá köthessem.

LEVELEZÉS.

Jágéresárda, 1898. február 1.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Becsés lapunk 16. számában a „Vadászati ügyek” című rovat Györffy Illés kartársunk tollából a tekintetes szerkesztő urhoz intézett szomorú jelentet tesz közzé.

Alantírott szintén közalapítványi hátramoszditó lévén s mint ilyen az itten divó szokásokat, terheket és kötelességeket elsajátítva, legyen szabad abba beleszólnom és röviden polemizálnom.

A tragikus eset hőse egy magáról megfélemedezett főszolgabíró volt, ki nem gondolta meg, hogy goromba egy kanász is tud lenni, de a finomsághoz műveltség kell. Nézetem szerint helyesnek találnám, ha ez utóbbit igyekeznék elsajátítani. Egy főszolgabíróról feltehető, hogy kevés akarattal megszerezhetné a finomságot.

No de hagyjuk ezt abba és levelem tulajdonképpen tárgyára térek át. Nem veszi rossz néven a tisztelt collega ez ügyben való meggyőződésemmek itteni tolmácsolását, és eme tudatban veszek bátorságot őt értesíteni, hogy úgy ő, de bárki is nem köteles a vadászati bérlőnek rendelkezésére állani, és ha teszi azt, úgy bizonyára nem a főszolgabíró ur kegyes pirongatásáért, de zivességből teszi. Ergo a főszolgabíró urnak hozzá legkevésbé illő magaviselete után helyesnek tartottam volna az egész kompániát mindhármójuk által magára hagyni és szolgálatukat végezni. — Az elsoroltakból kitűnőleg a bérlőnek joga nincs önöket a hajtók közé beosztani és annál kevésbé önöket büntetni.

Megteszem én is és meg is tettem, hogy a va-

Megtettem, a mit kívánt s ő csakhamar rákötötte a bak fejét a kötéltre.

— Igy ni! most légy türelemmel, mindjárt nálad leszek. Egyedül ne próbáld huzni a kötelet, mert fogadni mernék, hogy a fej az agancsokkal nyom vagy 60 fontot.

Most a katlannak arra a részére ment, melyen a fölmászás lehetőségét már előbb jelezte volt.

— Most tartsd magad készen esetleg segítségemre — kiáltá és megkezdte a kuszást.

A sziklahasadékban, melynek oldalfalain kézzel-lábbal támaszkodhatott, elég jól haladt fölfelé, — de azután jött még csak a nehezebb rész, — a jeges, sikos sziklacsucokon s mialatt bámultam mászási ügyességét, lélekzetem nem egyszer elállt az aggodalomtól. Sokszor csak egyik karján csüggött, néha az lába, melyre biztosan vélt támaszkodni, alig látszott biztos támponton nyugodni, többször csak nyaktörő ugrás által tudott új támpontot nyerni. — Ha olyan helyre talált, hol némileg biztosan állt, vagy magát

dászatot segédkeztem, midőn princípálisom volt a bérlő, de ennek rendelkezési joga van felettem minden tekintetben.

A báticaszéki uradalomban egy felhívás is ment a bérlő urakhoz, hogy az erdőöröket és azok lakását kiméeljék és ne háborgassák.

Csak ennyit akartam kartársunk érdekében megjegyezni, mert ha minden gorombaságot megtorlás nélkül hagyunk, a jánosi köerdész vagy a vérendi főjäger is kinevet bennünket.

Mély tisztelettel vagyok a tek. szerkesztő urnak, mint a kartársaknak jobb jövőt kívánó collegájuk

Egy gefrájter.

Különfélék.

Elöléptetés. Mint örömmel értesülünk, Szél József szaktársunk, lapunknak s ügyünknek buzgó és kitartó hive, ki a aagyváradi latinszertartású püspökségnél áll alkalmazásban, a III-ik osztályból a II-ik osztályu állásra lett előléptetve. Öszintén gratulálunk barátunknak kitüntetéséhez.

A „Röpirat” előfizetői sorába ujonnan beléptek: 21. Szabó Sándor (H.-K.-Csatár) 22. Varga V. Antal. 23. Kovács Lőrincz. 24. Csizmás Péter. 25. Naszlady Lajos. 26. Pap Sámuel. 27. Prockl Alajos. — Az előfizetések és névjegyzékek mielőbbi beküldésére újból kérjük összes barátainkat.

A „Röpirat” szerkesztősége.

Halálos véletlenség. Brassóból táviratozzák: A brassó megyei Rozsnyón Markó Markiéri bányász véletlenségből megölte a saját leányát. — A bányász a mult napokban el készült menni hazulról, s puskát vett magához. A fegyver azonban véletlenül elsült s halálosan megsebesítette Hermina nevű tizennyolcz

tarthatta, ott rövid pihenőt tartott, majd újra folytatta nehéz és veszélyes utját.

Igy haladt utjának háromnegyed részeig, midőn észrevettem, hogy a legnagyobb nehézségek még fönt, a sziklák felső részén varakoznak rá, hol a szikla teje kiugró tetőzet alakjával birt. — Segítség nélkül ezen át nem jöhet.

A kötél egyik végét egy kecskefűzhöz kötöttem és siettem a másik oldalra, melyen barátom kapaszkodott; körülbelül 10 méternyire volt még alattam, lélekzete szakadozott, ujjából csurgott a vér és izzadt arcza gőzölgött.

— Engedj időt magadnak a pihenésre! — bizzattam.

— Átkozott keserves munka — nyögte, de azért feltartóztathatlanul kapaszkodott tovább, míg a kiugró szikla alá nem ért, melynek egyik csucsán karját átfonva csüngött.

(Vége köv.)

éves leányát. A szerencsétlen leány, a ki már esküvőjére készült, másnapra meghalt.

Egy leány miatt. Az a régi dráma ismétlődött meg Mohácson, mikor két legény egy leányt szeret s ezért egyik a másik életére tör. Dobos Ferencz és Jereomovics Száva egy leány miatt régóta ellenséges viszonyban állottak egymással. A minap éjjel Dobos és Jereomovics és ez utóbbi fivére Péter egy vendéglő előtt összetalálkoztak, rövidesen összevesztek. Dobos revolvért rántott elő s rálőtt Jereomovics Szávára, úgy, hogy ez mellén találva összeesett. Dobos azután a kisebbik Jereomovicsra vetette magát és egy hosszú késsel hátba szurta. Mind a két testvér életveszélyes sebbel a kórházban fekszik. Dobost a csendőrség elfogta.

Fölébredt a koporsóban. Orsován borzalmas eset történt. Schurschinka községi pénztárosnak meghalt a felesége. Szépen felöltöztették, koporsóba fektették, a körül zokogott a család, egyszerre a halott nyögni kezdett és felnyitotta a szemét. — Észrevette, hogy hol van és irtózva tekintett körül. Rögtön fölkapta és ágyba fektették. A család öröme azonban nem tartott sokáig, mert a szegény asszony nemsokára újra meghalt, ezuttal igazán.

Élő ember a halottas kamrában. Kassán a halottas kamrában izgalmas dolog történt. A halottas kamrába szállították Hornyák István koresmárost, a ki összerogyott az utcán és ezért halottnak tartották. Éjjel azonban eszméletre tért a koresmáros, valahogyan kiszabadult a koporsójából s azután teljes erejéből dörömbölni kezdte a halottas kamra ajtaját. Lármájára a környéken nagy félelem támadt, mindenki a feltámadt kísértettől rettegett és senki sem mert a halottas házhoz közeledni. Végre előkerült a temető gondnoka, a ki kiszabadította a halottak közé jutott eleven embert.

A felekezetnélküliek. Balmaz-Ujvároson az ev. ref. német egyház hivei közül negyvenketten kiléptek egyházukból s bejelentették, hogy felekezetnélküliek lesznek. A kiléptettek már régen tervezték ezt a szándékukat. Kilépésük az ottani hitéletre kétségkívül káros befolyással lesz.

Megmérgezett iskolásfiuk. Hajdu-Dorogon valaki rossz tréfából, — vagy rossz akaratból egy kosár bolondító csalmatok magvat szórt szét az utcán. Az iskolába menő gyerekek máknak gondolván az elszórt magvat, ettek belőle. A hatás csakhamar jelentkezett s az előadás alatt a gyermekek közül igen sokan rosszul lettek, úgy, hogy a tanító kénytelen volt őket hazaküldeni s csakis a gyorsan alkalmazott orvosi segély mentette meg az ártatlanokat a biztos haláltól. A könnyelmű tréfájú embert körözi a rendőrség.

Nejét követte a halálba. Kolozsvárról írják: Vasihek Ferencz századosnak, az itt állomásozó 52. gyalogezred élmezési főnökének ifju szép neje meghalt. A bánatos férj neje holttestét Brünnebe, az elhunyt szülőföldjére szállította. Ott sem tudott tőle mehválni s forgó pisztolyal neje ravatala előtt föbelőtte magát. Az eset mély részvételt keltett mindenfelé. Az elhunyt nő egy brünni főhivatalnoknak volt a leánya.

Gyilkosság kilencz krajczárért. A fővárosi nyomoruságra vet világot az a rablógyilkosság, melynek megdöbbentő részletei ezek: Hladni István, a főváros

területéről kitiltott 23 éves csavargó együtt haladt Mandlak Fáni 45 éves napszámosnéval a hajléktalanok menhelye felé, hogy ott szállást keressenek. A hajléktalanok menhelyén hat krajczárt kell fizetni egy éjszakára, a mit Hladni István társnőjétől kért kölcsön, de ezt a szegény asszony megtagadta, mert neki is mindössze kilencz krajczárja van. Ebből aztán szóváltás támadt közöttük, miközben Hladni kirántotta kését, nekirontott az asszonynak s annyira összeszurkálta, hogy ez eszméletlenül össze-rogyott. Ekkor aztán elrabolta az asszony 9 krajczárját, az áldozatát pedig egy közellevő árokba dobta. A kifosztott és összeszurkált nő reggelre annyira magához tért, hogy elvánszorgott egy közeli pálinkamérésbe, a hol rendőrt hívtak s beszállították a Rókus kórházba. Az orvosok már akkor sérüléseit életveszélyesnek nyilvánítták. Hladni István reggel megtörölgette a hajléktalanok menhelyében véres kezét és a kést, melylyel az asszonyt megszurkálta s társainak dicsékedve azt mesélte, hogy az éjjel tótokkal verekedett. A rendőrség még a menhelyben elfogta Hladnit s ma délután a Rókus-kórházban szembesítették áldozatával, a ki gyilkosát fölismerte s ezután néhány percz múlva meghalt.

A tudás fája. Az Etnografia legutóbbi számában a talaborvölgyi ruthén népnek ezt a szép, bibliai tárgyú mondáját közli:

Ádám halála előtt ekegágyát környező ivadékinak kinyilatkoztatta, hogy mindaddig nem halhat meg, míg ugyanannak a fának gyümölcséből nem kóstol, melyből hajdan éve elkárhozott. A haldoklónak e végkívánságát teljesítendő, elment unokája, hogy azt megszerzi. Meg is szerzé; de mire hazaért, Ádám már meghalt. Most azon gondolkodtak, hogy mit csináljanak a gyümölcsessel. — Végre abban állapodtak meg, hogy azt a megboldogult koporsójába teszik.

Idővel a sirból ritka szép fa nőtt ki. E fa gyümölcsöt nem hozott, tehát nem volt termőfa. Építőfának pedig évszázadok, sőt évezredek leforgása alatt nem akadt építész, a ki felhasználhatta volna. Végére, mikor böles Salamon király a nagyszerű jeruzsálemi templomot építteté, elrendelé ennek a fának a levágatását.

Felépült a hires templom is, de a szóbanforgó fa, daczára ép és ritka szép voltának, be nem vált semmire sem. Hogy éppen haszon nélkül ne álljon, egy tócsára átjáró pallónak tették; de arra sem vált be, miután kelténél rövidebb volt s ha egyik partról valaki ra lépett, másik partnál oly távolság tátongott, hogy azt az illető átugrani nem merészelte. Így ott hagyták heverni a tóviz színén.

Vegre, midőn Krisztust kereszthalálra ítélték, a tanács elhatározta, hogy a különben is hasznavehetetlen fából faragtatja a keresztet, mire talán csak majd beválik. Be is vált erre s Krisztust ezen feszítették meg.

Igy engesztelte ki Jézus Ádám elkárhozását azon a fán, melynek gyümölcséből evén, elkárhozott.

A nazarénusok jámbor óhajta. Az Alföldön éldegélő nazarénus atyánkfainak jó gondolatuk tá-

madt. Régi panaszkodnak, hogy nekik is éppen úgy kell fegyvert fogni a katonaságnál, sőt esetleg a haza védelmére még elsütni is, a mint a nem nazarénus hitfelekezetű többi bajtársaknak. Kapták tehát magukat s szépen megszövegezték, bélyeges folyamodványon előadták a hadügyi és honvédelmi minisztereknek jámbor óhajtasukat, melyeket ők természetesen csekélységnek tartanak. Ezeket az óhajtasokat pedig négy pontban sorolták fel, a mint itt következik:

1. Mentessenek fel a nazarénusok a fegyver használatától.

2. Töröltessék el a katonaságnál az a szokás, hogy az imára való vezényléskor a legénység letérdepelni tartozik.

3. Mentessenek fel a nazarénusok a katonai eskü kötelezettsége alól.

4. A nazarénusok ne kényszeríttessenek a többi felekezeti katonákkal együtt templomba járni.

Mindezt pedig Máté evangélista írásaira alapítják s igen reménykednek kérelmük kedvező elintézésében. — Pedig ha a nazarénusoknak megadnák ezt a kiváltságot, — a melyről persze csak így elméletileg lehet szó — úgy a legtöbb nyulszívű ember felcsapna nazarénusnak, legalább a katonai szolgálat idejére.

Napszurás télen. Lipa közelében Kaprucza községben történt ez a különös eset: Bertován Nikolae és felesége január 30-án délután a szomszédságba mentek egy kis beszélgetésre. Szép, napos idő lévén, az otthon hagyott hét éves fiuk subáját kiterítve, a ház végibe fektették, a hova a nap jó melegen sütött. Több arra menő látta a gyereket arczczal lefelé a földön feküdni, hogy alszik. Szomorú meglepetés érte azonban a szülőket, midőn négy óratájt haza érkezve, a kis Nikolaet halva találták. — Az orvos úgy találta, hogy a fiu napszurás okozta agyvelőhűdés következtében halt meg.

Szerkesztői üzenetek.

M. Gy. urnak. A Werndl-Karabélyokat hatóságuk bizonyára oly czélból osztotta ki, hogy azoknak alkalomadtán hasznát is vegyék s így nagyon természetes, hogy az azzal való bánásmódban is gyakorolni kell magukat s ha erre való töltényeket nem kaptak, nem akadályozhatók meg abban, ha saját pénzükön szereznek be ilyeneket, mert töltény nélkül tudunk szerint a fegyver annyit sem ér, mint egy jó bunkósbót. Furcsán venné ki magát, ha az éhhalállal küzdő elé oda tennék a kenyeret és sonkát, de megtiltanók neki, hogy azokból egyik is. Természetes azonban, hogy a karabély nem arra való, hogy azzal vadászati szenvedélyüket is kielégítsék s esetleg ezen a téren visszaéljenek vele. — B. G. urnak Boros-Jenő. K. K. nyug. erdőőr lakása Kudsir (Hunyadvármegye, posta helyben.) Felhívást azért nem tettünk közzé, mert magunk is meg tudunk kérdésére felelni. — Pál János urnak Lehi-Pusztá. Levelét elküldtük egy czeglédi hírneves gyümölcsfa-kereskedő czégnek, mely legközelebb közölni fogja árjegyzékét. Postautalványokat legközelebb minden laphoz mellékelünk.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos.
Podhradszky Emil.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVÜ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Brauswetter János
Szegeden & k. k. kir. kincstárosan
csak chronometrikus és műtársas foglalkozás
a reménytelen inga-órákra
stb. stb.

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve, javítások pontosan eszközöltetnek.

MEGJELENT

a
BLUM és TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú czégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságu földmivelesügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus
hó 11-én kelt magas intézkedésével,

czégünk ujlag megbízott

a nagytekintetű erdőtiszték és az erdészeti altiszték egyenruhájának szállításával.

Tisztelettel értesítjük tehát, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHAK

a legjobb francia és angol divat szerint készítetnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Óvakodjék mindenki oly czégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják
régii vevőinket félrevezetni

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

BUDAPEST IV.

Sütő utca 2. Szervitater sarkán.

elsőrangú egyenruha készítő intézete.
Ő csász. és kir. Fensége József Főherceg udvari szállítói
A földmivelés m. kir. Ministerium szállítói.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.